

Regnskogfondets partnerpolicy

September 2017

Partnerskapsfilosofi

Kjernen i Regnskogfondets arbeid er det strategiske partnerskapet vi bygger med representanter for det sivile samfunn i regnskogsland.

Sammen oppnår Regnskogfondet og partnere mer enn vi ville gjort hver for oss.

Arbeidet til Regnskogfondet og våre partnere komplementerer hverandre. Mens partnerne har overlegen kunnskap om lokale forhold og utfordringer, har Regnskogfondet mange års erfaring med hvordan man kan lykkes med rettighetsbasert regnskogbeskyttelse i ulike regnskogsland og på tvers av kontinenter.

Partnerorganisasjoner implementerer aktiviteter som er den direkte årsaken til mesteparten av de resultatene vi oppnår innad i regnskogsland. Regnskogfondet arbeider, i tett samarbeid med partnere, for å få på plass internasjonale rammeverk og påvirke bilaterale aktører og andre donorer som legger føringer for regnskogsforvaltning i våre samarbeidsland. Sammen legger vi press på privat næringsliv for å få stanset virksomhet som fører til regnskogsødeleggelse og rettighetsbrudd.

Regnskogfondet bidrar til sterke sivilsamfunn gjennom kapasitetshevingstiltak og systematisk samarbeid med lokale partnere over tid. Vi anser et sterkt sivilsamfunn som en viktig forutsetning for godt styresett og demokrati.

Vi baserer samarbeidet med våre partnerorganisasjoner på følgende prinsipper:

- Felles visjon og verdier
- Likeverd
- Gjensidig nytteverdi
- Respekt, åpenhet og ansvarlighet
- Langsiktighet og fleksibilitet

Arbeidsfelt og type partnere

Regnskogfondet arbeider sammen med sivilsamfunnsaktører og andre allierte innenfor tre arbeidsfelt:

1. Støtte utvikling av bærekraftige lokalsamfunn.
2. Fremme politiske og juridiske rammebetingelser som sikrer beskyttelse av regnskog og skogfolks menneskerettigheter.
3. Stanse direkte trusler mot regnskog og mot urfolks og skogfolks menneskerettigheter

Bevaring av de store, sammenhengende regnskogsområdene og de livsviktige økosystemtjenestene de leverer, krever endringer på alle disse tre områdene. Slike endringer kan oppnås ved å koordinere innsats på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.

Regnskogfondets partnere kan deles inn i to hovedgrupper, i) urfolksbevegelser eller organisasjoner som fremmer rettigheter til urfolk og andre skogavhengige grupper, og ii) organisasjoner som jobber innen miljøvern og bærekraftig forvaltning, menneskerettigheter og demokrati, politisk påvirkningsarbeid og ansvarliggjøring av næringsliv. Disse partnerne befinner seg stort sett i regnskogsland, og samarbeidet inkluderer ofte økonomisk støtte fra Regnskogfondet.

Feltprosjekter i regnskogen har gjerne en målsetting om å sikre en gitt gruppes tradisjonelle skogområder og sørge for bærekraftig forvaltning av disse. Regnskogfondet prioriterer feltprosjekter som har verdi «utover seg selv», det vil si at de kan oppskaleres eller brukes som modeller i påvirkningsarbeid.

Noen prosjekter har som hovedmålsetting å påvirke rammebetingelsene for urfolksrettigheter eller skogforvaltning, på lokalt eller nasjonalt nivå. I dette arbeidet jobber vi med partnere som har god kontakt med beslutningstakere og evne til å fremme sitt budskap på en overbevisende måte.

Arbeid med å stanse drivkreftene bak avskoging er i noen tilfeller mer konfronterende, som ved avsløring av korrupsjon, miljøkriminalitet eller menneskerettighetsbrudd. Men det finnes også gode eksempler på at Regnskogfondet og partnere har stanset avskoging ved å komme til enighet gjennom dialog med selskaper, eller bransjeorganisasjoner.

Endringer skjer mest effektivt når vi skaper synergier mellom de tre arbeidsfeltene. Noen av Regnskogfondets partnere arbeider innen ett av de tre feltene, mens andre kombinerer innsats på flere felter. Regnskogfondet bidrar til synergier ved å bringe partnere sammen i nettverk og samarbeid.

Regnskogfondet inngår også strategiske allianser med andre internasjonale organisasjoner, samt offentlige eller private aktører der dette kan øke sjansen for måloppnåelse.

Utvelgelsesfaktorer

Når vi vurderer et nytt samarbeid foretar vi en helhetsvurdering av organisasjonen og vår portefølje i det aktuelle området. Vi ser på organisasjonens plassering i det sivile samfunn og om vi har den riktige balansen av ulike typer partnerorganisasjoner for å kunne levere på alle tre arbeidsfelt. Regnskogfondets behov knyttet til norske eller internasjonale kampanjer, innsamlingsaksjoner eller kommunikasjonsarbeid tas også med i vurderingen.

Profesjonalitet, kapasitet, analytiske evner og strategiske virkemidler er viktige faktorer for organisasjoner med mål om å påvirke myndigheter, næringsliv eller andre nøkkelaktører. Men Regnskogfondet inngår også partnerskap med svakere organisasjoner dersom de innehar strategiske posisjoner i sivilsamfunnet eller er genuine representanter for urfolk og andre lokalsamfunn. I slike tilfeller er organisasjonsbygging en viktig målsetting med samarbeidet.

Regnskogfondet bruker ulike metoder for å vurdere hvilke organisasjoner som er aktuelle partnere. I de fleste tilfeller baserer vi våre vurderinger på en løpende aktøranalyse gjennom tett kontakt med det nasjonale sivilsamfunn, men er det hensiktsmessig kan vi også gjennomføre formelle utlysninger. I alle tilfeller gjør vi en grundig vurdering av organisasjonen før vi inngår partnerskap.

Samarbeidets varighet

Regnskogfondet tilstreber langvarige partnerskap med partnere som jobber direkte med lokalsamfunn i regnskogen, da målgruppene ofte er sårbare og det er lett å trå feil om man går for fort fram (se do-no-harm avsnittet). Men partnerskap som har som målsetting å påvirke politiske og juridiske rammeverk, næringslivsaktører eller andre makthavere kan også med fordel ha en langsiktig horisont. Politiske prosesser er tidkrevende og resultater vanskelig å garantere.

I enkelte tilfeller kan Regnskogfondet inngå kortere samarbeid for spesifikke formål og behov som ikke kan dekkes gjennom eksisterende partnerportefølje. Målsettingen kan være å avsløre avskoging, korrupsjon eller lovbrudd, dokumentasjon av viktige forhold, eller gripe inn i en akutt situasjon hvor regnskog eller lokalsamfunn er truet.

Arbeidsdeling

Regnskogfondet samarbeider med organisasjoner som har omfattende kunnskap og erfaring fra det aktuelle arbeidsfelt eller geografiske område. Derfor er det partnerorganisasjonen som utvikler prosjektet, mens Regnskogfondet er en aktiv og kritisk dialogpartner som kan bidra med alt fra kontrollspørsmål og bistandsfaglig kompetanse til strategisk rådgivning.

Når vi søker å påvirke lokale eller nasjonale myndigheter i regnskogsland er det som regel partnerorganisasjonene som står i spissen med Regnskogfondet som støttespiller. Dette er en bevisst strategi for å la det nasjonale sivilsamfunn holde egne myndigheter ansvarlig. Ofte er det kontraproduktivt dersom Regnskogfondet som internasjonal aktør tar en lederrolle i nasjonalt påvirkningsarbeid, men av og til kan være nødvendig at Regnskogfondet står i front og «tar støytten» dersom eksponering kan medføre risiko for den lokale partner.

I tilfeller hvor *internasjonale* aktører er målgruppe tar Regnskogfondet ofte en pådriverrolle, men vi tilstreber samarbeid med lokale/nasjonale partnerorganisasjoner som kjenner og kan dokumentere situasjonen på bakken. Denne type «evidence-based advocacy» har vist seg effektivt.

Regnskogfondet er bevisst utfordringen knyttet til at partnerskapet ikke nødvendigvis alltid oppleves som likeverdig, da vi i vår donorrolle er nødt til å sette en rekke forvaltningsmessige krav om kontroll til partner. Vi søker å løse disse utfordringene blant annet gjennom åpenhet om våre forpliktelser og ansvar overfor offentlige og private donorer og generelt gjennom dialog, informasjonsdeling, forutsigbarhet og ærlighet i relasjonen.

Regnskogfondets merverdi

Regnskogfondet og partnerorganisasjonene utgjør en strategisk allianse som oppnår mer sammen enn hva vi ville gjøre hver for oss.

Organisasjonsbygging

Regnskogfondet bidrar til robuste og kompetente sivilsamfunn i regnskogsland ved å bygge organisatorisk kapasitet hos våre partnerorganisasjoner. Sterkt sivilsamfunn bidrar til godt styresett og demokratisering, og er en forutsetning for å sikre transparens og deltaking i skogforvaltning.

Gjennom økonomisk støtte med grundig kvalitetskontroll, kombinert med tett oppfølging, tilbud om kurs og opplæring, og konkrete krav, hjelper vi partnere til å få på plass gode systemer for administrasjon og økonomi, inkludert solide forvaltningsrutiner, transparens og strategisk ledelse.

Regnskogfondet søker å systematisk vurdere og dokumentere partnernes organisatoriske kapasitet. Dette er viktig for å igangsette tilpassede tiltak til riktig tid og for å kunne måle framgang.

Ekspertise

Regnskogfondet er en profesjonell organisasjon som driver bistand på høyt faglig nivå. Dette innebærer at alle ansatte har høy kompetanse på sine respektive arbeidsområder, inkludert region- og språkkompetanse. I tillegg har vi definert et sett med fagfelt som vi kaller Regnskogfondets

kjernekompetanse. Disse fagfeltene skal vi være eksperter på, og levere kompetanse og resultater på linje med de beste på feltet. Regnskogfondets partnerorganisasjoner kan dra nytte av kompetansen som finnes hos Regnskogfondet i planlegging og gjennomføring av prosjekter. Regnskogfondets kjernekompetanse er definert som:

- Rettighetsbasert bærekraftig regnskogsforvaltning
- Urfolk og andre skogfolks menneskerettigheter
- Regnskogens betydning for biologisk mangfold, klima og utvikling og årsakene til avskoging og skogferringelse
- Sentrale politiske og juridiske rammeverk med betydning for regnskogsforvaltning
- Styrking av sivilt samfunn, med særlig fokus på urfolksorganisasjoner

Strategiske allianser

En sentral merverdi Regnskogfondet har for lokale partnere er tilgang til innflytelsesrike fellesarenaer som Regnskogfondets nettverk innebærer. Ved å drive politisk påvirkningsarbeid sammen med partnere i blant annet klimaforhandlinger, med kampanjer rettet mot selskaper, eller i FNs menneskerettighetsorganer, gjør vi partnere i stand til å løfte lokale og nasjonale problemstillinger til et internasjonalt nivå.

Med over 50 organisasjoner fordelt på tre kontinent utgjør Regnskogfondets partnernettsverk en betydningsfull allianse rik på kunnskap og erfaring. Regnskogfondet sørger for kunnskapsdeling og erfaringsutveksling gjennom tematiske og geografiske nettverksmøter og seminarer.

Hvordan organisasjonene og urfolksgruppene drar nytte av disse alliansemulighetene vil variere, og tilpasses den enkelte organisasjons behov og interesser.

Bærekraft

Regnskogfondet er bevisst på viktigheten av å skape bærekraftige prosjekter, men innser samtidig at den type arbeid vi støtter hos partnere ofte er avhengig av ekstern finansiering. I den grad det er mulig vil vi bidra til at partnerorganisasjoner utvikler systemer for egenfinansiering, men det er ofte mer relevant å sørge for at partnere ikke gjør seg avhengig av Regnskogfondet som eneste donor. Dette forsøker vi å unngå ved å oppfordre og hjelpe partnere til å skaffe seg flere støttespillere. Ved å bygge sterke organisasjoner øker vi sjansen for at de tiltrekker seg og kvalifiserer for støtte fra andre donorer.

For å sikre forutsigbarhet og transparens har Regnskogfondet retningslinjer for utfasing og avslutning av partnerskap. Målsettingen er at partnere, dersom et samarbeid skal utfases, skal ha en tydelig tidshorison for samarbeidet og at det skal være felles plan for hvordan man best sikrer at oppnådde resultater ivaretas etter utfasing. Slik kan potensielle misforståelser, urealistiske forventninger og konflikter lettere forebygges, og muligheten for å sikre langsiktig bærekraft økes.

Regnskogfondet finansierer normalt ikke tiltak som burde være statens oppgave. I den grad vi likevel gjør det, innebærer tiltaket alltid et element av ansvarliggjøring av myndigheter med mål om at de skal ta over ansvaret på sikt.

Do no harm

Regnskogfondets arbeid påvirker maktreasjoner både globalt og lokalt. Mye av det er intendert – vi ønsker å gi svake grupper en sterkere stemme, men som i all bistand har vårt arbeid også ikke-

intenderte effekter. Do no harm-prinsipper handler om å unngå negative virkninger og bidra positivt til å styrke samarbeid heller enn å øke spenninger.

Nøkkelen til gode prosjekter med minimale negative effekter ligger i solid situasjonsforståelse. Prosjekter som involverer lokalsamfunn i regnskogen bør alltid basere seg på grundige analyser av sosiale forhold, og det kan i noen tilfeller være nødvendig å bruke mye tid og ressurser tidlig i prosjektet på analysearbeid og tillitsbygging.

Noen av landene Regnskogfondet jobber i er preget av krig og konflikt. I disse kontekstene vil Regnskogfondets problemanalyse søke å identifisere hvilke faktorer som driver konflikten, og hvilke faktorer som kan fremme fred. Arbeidet til både Regnskogfondet og partnere må innrettes på en måte som ikke forverrer situasjonen, men heller styrker kreftene for fred.

Tre tverrgående prinsipper

Respekt for menneskerettighetene, gender-sensitivitet og anti-korrupsjon er viktige verdier i Regnskogfondets arbeid. For å sikre at virksomheten har høy kvalitet på disse områdene, og samtidig redusere risikoen for at den medfører negative konsekvenser, har vi utviklet egne policyer og retningslinjer på disse feltene. Vi vil legge vekt på å gjøre våre partnere kjent med hvilke forventninger vi har til dem innenfor de tverrgående temaene, og bistå dem i å gjennomføre prinsippene i sitt arbeid.

Regnskogfondet arbeider spesielt med urfolks og skogavhengige lokalsamfunns rettigheter knyttet til land, ressurser, kultur og levesett. Arbeidet vårt innebærer også et spesielt søkelys på sivilsamfunnets rettigheter til å arbeide og ytre seg fritt og uavhengig, uten frykt for vold eller represalier. Samtidig skal vi sikre at hele virksomheten vår er en rettighetsbasert. Regnskogfondet har utarbeidet en egen policy for en menneskerettighetsbasert tilnærming.

Gender-perspektivet er sentralt i arbeidet for rettighetsbasert, bærekraftig ressursforvaltning. Vi skal sikre at både kvinner og menns perspektiver og interesser kommer fram i utviklingen og implementeringen av alle tiltak som Regnskogfondet støtter, og at vår innsats ikke bidrar til kjønnsmessig skjev fordeling av goder og ressurser. Regnskogfondet har definert en egen gender-policy med operasjonalisering av disse prinsippene.

Korrupsjon er en viktig årsak bak ødeleggelse av regnskog og brudd på rettighetene til urfolk og skogavhengige lokalsamfunn. Tiltak som slår ned på korrupsjon og bidrar til åpenhet rundt forvaltningen av midler til skogbevaring er viktig. Korrupsjon er også en permanent risiko i relasjonen til våre partnerorganisasjoner. Regnskogfondet har nulltoleranse for korrupsjon i egen virksomhet, og etterrettelig økonomiforvaltning vektlegges i vårt partnersamarbeid. Våre retningslinjer for å hindre korrupsjon i egen virksomhet finnes i vår prosjektmanual.